

opusdei.org

Audiència. L'Any de la Fe. El desig de Déu

Què pot sadollar veritablement el desig de l'home? Aquesta és la pregunta que planteja i mira de respondre Benet XVI en l'audiència del dimecres 7 de novembre.

04/12/2012

Estimats germans i germanes,

El camí de reflexió que estem fent junts en aquest Any de la fe ens condueix a meditar avui en un aspecte fascinant de l'experiència

humana i cristiana: l'home porta en si un misteriós desig de Déu. De manera molt significativa, el Catecisme de l'Església catòlica s'obre precisament amb la consideració: “El desig de Déu és inscrit en el cor de l'home, ja que l'home ha estat creat per Déu i per a Déu; Déu no para d'atreure l'home cap a ell, i només en Déu podrà trobar l'home la veritat i la felicitat que desitja constantment”(núm. 27).

Tal afirmació, que també actualment hom pot compartir totalment en molts ambients culturals, gairebé òbvia, podria en canvi semblar una provocació en l'àmbit de la cultura occidental secularitzada. Molts contemporanis nostres podrien objectar que no adverteixen de cap manera un tal desig de Déu. Per a amplis sectors de la societat, ell ja no és l'esperat, el desitjat, sinó més aviat una realitat que deixa indiferent, davant la qual no s'ha de fer ni tan

sols l'esforç de pronunciar-se. En realitat allò que hem definit com «desig de Déu» no ha desaparegut del tot i sorgeix també avui, de moltes maneres, al cor de l'home. El desig humà tendeix sempre a determinats béns concrets, sovint de cap manera espirituals, i tanmateix es troba davant l'interrogant sobre què és de veritat "el" bé, i per tant davant una cosa que és diferent d'ell mateix, que l'home no pot construir, però que està cridat a reconèixer. Què pot sadollar veritablement el desig de l'home?

En la meva primera encíclica *Deus caritas est* he mirat d'analitzar com es duu a terme aquest dinamisme en l'experiència de l'amor humà, experiència que en la nostra època es percep més fàcilment com a moment d'èxtasi, de sortir d'un mateix, com a lloc on l'home adverteix que li traspasa un desig que el supera. A través de l'amor, l'home i la dona

experimenten de manera nova, l'un gràcies a l'altre, la grandesa i la bellesa de la vida i de la realitat. Si allò que experimento no és una simple il·lusió, si de veritat vull el bé de l'altre com a camí també cap al meu bé, llavors he d'estar disposat a des-centrar-me, a posar-me al seu servei, fins a renunciar a mi mateix. La resposta a la qüestió sobre el sentit de l'experiència de l'amor passa per tant a través de la purificació i la guarició d'allò que estimo, requerida pel bé mateix que es vol per a l'altre. Cal exercitar-se, entrenar-se, també corregir-se, perquè aquest bé veritablement es pugui estimar.

L'èxtasi inicial es tradueix així en peregrinació, «com a camí permanent, com un sortir del jo tancat en si mateix cap l'alliberament en el lliurament de si i, precisament d'aquesta manera, cap al retrobament amb si mateix, més

encara, cap al descobriment de Déu» (Enc. *Deus caritas est*, 6). A través d'aquest camí, l'home podrà aprofundir gradualment el coneixement de l'amor que havia experimentat al principi. I s'anirà perfilant cada vegada més també el misteri que aquest representa: ni tan sols la persona estimada, de fet, és capaç de saciar el desig que alberga el cor humà, és més, com més autèntic és l'amor per l'altre, més deixa que s'obri l'interrogant sobre el seu origen i el seu destí, sobre la possibilitat que té de durar per sempre. Així que l'experiència humana de l'amor té en ella mateixa un dinamisme que remet més enllà d'un mateix; és l'experiència d'un bé que porta a sortir de si i a trobar-se davant el misteri que envolta tota l'existència.

Es podrien fer consideracions anàlogues també a propòsit d'altres experiències humanes, com l'amistat,

l'experiència de la bellesa, l'amor pel coneixement: cada bé que experimenta l'home tendeix al misteri que envolta l'home mateix, cada desig pel qual s'inclina el cor humà es fa ressò d'un desig fonamental que mai no es sacia plenament. Indubtablement des de tal desig profund, que amaga també una mica d'enigmàtic, no es pot arribar directament a la fe. L'home, en definitiva, coneix bé allò que no el sacia, però no pot imaginar o definir què li faria experimentar aquesta felicitat de la qual en porta la nostàlgia al cor. No es pot conèixer Déu només a partir del desig de l'home. Des d'aquest punt de vista el misteri roman: l'home és cercador de l'Absolut, un cercador de passos petits i incerts. I en canvi l'experiència del desig, del "cor inquiet" -com l'anomenava sant Agustí-, és molt significativa. Aquesta testifica que l'home és, en el fons, un ésser religiós (cf. *Catecisme de*

l'Església catòlica, 28), un «captaire de Déu». Podem dir amb les paraules de Pascal: «L'home supera infinitament l'home» (*Pensaments*, ed. Chevalier 438; ed. Brunschvicg 434). Els ulls reconeixen els objectes quan la llum els il·lumina. D'aquí el desig de conèixer la llum mateixa, que fa brillar les coses del món i amb elles encén el sentit de la bellesa.

Per això, hem de sostenir que és possible també en la nostra època, aparentment tan refractària a la dimensió transcendent, obrir un camí vers l'autèntic sentit religiós de la vida, que mostra com el do de la fe no és absurd, no és irracional. Fóra de gran utilitat, amb aquesta finalitat, promoure una mena de pedagogia del desig, tant per al camí de qui encara no creu com per a qui ja ha rebut el do de la fe. Una pedagogia que comprèn almenys dos aspectes. En primer lloc aprendre o re-aprendre el gust de les alegries

autèntiques de la vida. No totes les satisfaccions produeixen en nosaltres el mateix efecte: algunes deixen un rastre positiu, són capaces de pacificar l'ànima, ens fan més actius i generosos. D'altres, en canvi, després de la llum inicial, semblen decebre les expectatives que havien suscitat i llavors deixen al seu pas amargor, insatisfacció o una sensació de buit. Educar des de la tendra edat a assaborir les alegries veritables, en tots els àmbits de l'existència -la família, l'amistat, la solidaritat amb qui pateix, la renúncia al propi jo per servir l'altre, l'amor pel coneixement, per l'art, per les belleses de la natura-, significa exercitar el gust interior i produir anticossos eficaços contra la banalització i l'aplanament avui difosos. Igualment els adults necessiten redescobrir aquestes alegries, desitjar realitats autèntiques, purificant-se de la mediocritat en què es poden veure embolicats. Llavors serà més fàcil

evitar o rebutjar tot allò que, encara que en principi sembli atractiu, resulta ser força insípid, font d'addicció i no de llibertat. I per tant farà emergir aquest desig de Déu de què estem parlant.

Un segon aspecte, que porta el mateix pas del precedent, és no conformar-se mai amb allò que s'ha assolit. Precisament les alegries més veritables són capaces d'alliberar en nosaltres la sana inquietud que porta a ser més exigents -voler un bé més alt, més profund- i percebre cada vegada amb més claredat que res finit no pot omplir el nostre cor. Aprendre així a tendir, desarmats, cap a aquest bé que no podem construir o procurar-nos amb les nostres forces, a no deixar-nos desanimar per la fatiga o els obstacles que vénen del nostre pecat.

Respecte d'això no hem d'oblidar que el dinamisme del desig està sempre

obert a la redempció. També quan aquest s'endinsa per camins desviats, quan segueix paradisos artificials i sembla perdre la capacitat d'anhelar el veritable bé. Fins i tot en l'abisme del pecat no s'apaga en l'home aquesta espurna que li permet reconèixer el veritable bé, assaborir i emprendre així la remuntada, a la qual Déu, amb el do de la seva gràcia, mai no priva de la seva ajuda. A part d'això, tots necessitem recórrer un camí de purificació i de guarició del desig. Som pelegrins cap a la pàtria celestial, cap al bé ple, etern, que res no ens podrà ja arrabassar. No es tracta de sufocar el desig que existeix en el cor de l'home, sinó d'alliberar-lo, perquè pugui assolir la seva veritable alçada. Quan en el desig s'obre la finestra cap a Déu, això ja és senyal de la presència de la fe en l'ànima, fe que és una gràcia de Déu. Sant Agustí també afirmava: «Amb l'espera, Déu amplia el nostre desig, amb el desig amplia l'ànima, i

dilatant-la, la fa més capaç»
(Comentari a la *Primera carta de Joan*, 4, 6: pl 35, 2009).

En aquest pelegrinatge sentim-nos germans de tots els homes, companys de viatge també dels que no creuen, de qui està a la recerca, de qui es deixa interrogar amb sinceritat pel dinamisme del propi desig de veritat i de bé. Preguem, en aquest Any de la fe, perquè Déu mostri el seu rostre a qui el cerca amb sinceritat de cor. Gràcies.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-lany-de-la-fe-el-desig-de-deu/>
(15/04/2025)